

11. 3. 2025

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Seznamovací lety v roce 2025

Na podzim roku 2023 jsem publikoval článek s názvem „Jak právně správně na vyhlídkové lety aneb právní úprava seznamovacích letů“. V tomto článku jsem se podrobně zabýval pravidly pro provádění „seznamovacích letů“, které jsou obecně známy pod názvem „vyhlídkové lety“.

Úřad pro civilní letectví vydal s účinností od 1.1.2025 nový předpis CAA-SL-102-n-24, kterým **podmínky** pro provádění seznamovacích letů poměrně **zprísnil** a provádění vyhlídkových letů tak dosti omezil. Poněkud kuriózní mi přijde skutečnost, že ještě dříve, než s ohledem na počasí měl nový předpis možnost fakticky regulovat činnost provozovatelů, když sezóna seznamovacích letů spíše přijde, přišel Úřad již s novelizací tohoto předpisu, o které se zmíním dále v textu.

Cílem tohoto pojednání je **seznámit čtenáře s novinkami v oblasti provádění seznamovacích letů**, které byly dosud využívány pro uskutečňování vyhlídkových letů organizacemi, které nejsou držiteli licence pro provoz obchodní letecké dopravy.

Seznamovací resp. vyhlídkové lety

Úvodem si připomeneme vymezení pojmu vyhlídkový, resp. seznamovací let a legislativní rámec, ve kterém jsou tyto lety prováděny.

Pojem „vyhlídkový let“ národní ani evropská legislativa nezná. Nicméně **fenomén vyhlídkových letů upraven je, a to jako „seznamovací let“**.

Seznamovacím letem je jakýkoli krátký let provozovaný za úplatu či jinou protihodnotu provozovaný organizací pro výcvik uvedenou v článku 10a nařízení Komise (EU) č. 1178/2011 nebo organizací vytvořenou za účelem propagace sportovního či rekreačního létání s cílem získat nové členy či zájemce o výcvik.

Podstatou seznamovacích letů je, že mohou být provedeny i subjektem, který není držitelem licence na obchodní leteckou dopravu, jejímž základním smyslem je provádět lety pro třetí osoby za úplatu. Získání této licence je poměrně náročné, o čemž svědčí fakt, že například v oblasti vrtulníkového létání tuto licenci mají pouze čtyři subjekty, které tak lze považovat za špičku ve svém oboru v České republice. Rovněž tak provoz v režimu obchodní letecké dopravy je stížen řadou dodatečných omezení a povinností.

Článek 6 odst. 4a) písm. c) NAŘÍZENÍ KOMISE (EU) č. 965/2012 ze dne 5. října 2012, kterým se stanoví technické požadavky a správní postupy týkající se letového provozu podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 216/2008 (**nařízení o AOC**) normuje, že bez splnění požadavků čl. 5 odst. 1 a 6 (tedy nikoliv podle pravidel pro obchodní leteckou dopravu) lze v souladu s přílohou VII s jinými než složitými motorovými letouny a vrtulníky provádět seznamovací lety, prováděné buď **organizací pro výcvik**, jejíž hlavní místo obchodní činnosti se nachází v některém členském státě a jež je uvedena v článku 10a nařízení (EU) č. 1178/2011, nebo **organizací vytvořenou za účelem propagace sportovního či rekreačního létání**, za podmínky, že organizace letadlo provozuje na základě vlastnictví nebo nájmu/pronájmu bez posádky (tzv. „**dry lease**“), že let nevytváří zisk vyplácený mimo organizaci a že lety, kterých se účastní osoby, jež nejsou členy organizace, představují pouze okrajovou činnost organizace.

Podle ustanovení ARO.OPS.300 přílohy II zmíněného nařízení může národní úřad (v našem případě Úřad civilního letectví dále jen „**Úřad**“ nebo „**ÚCL**“) stanovit dodatečné podmínky pro seznamovací lety uskutečňované na území členského státu. Tyto podmínky musí být přiměřené a zaručovat bezpečný provoz.

Úřad tyto podmínky nově konkretizoval v předpise CAA-SL-102-n-24 „Podmínky pro provádění seznamovacích letů podle čl. 6, odst. 4a, písm. c) nařízení (EU) č. 965/2012, čl. 3, odst. 2, písm. c) nařízení (EU) 2018/1976 a čl. 3, odst. 2, písm. c) nařízení (EU) 2018/395“, kterým s účinností od 1.1.2025 nahradil dosud účinný předpis CAA-SL-102-6-16.

Důvod pro provedení změn

Podle sdělení ÚCL publikovaném na jeho stránkách >>> [zde](#), se v minulosti sekce letová v rámci své dozorové činnosti setkala s tím, že institut tohoto letu **byl v masovém měřítku využíván pro provádění vyhlídkových letů, které neměly jakoukoliv ambici získat nové zájemce o pilotní výcvik.**

Dalším důvodem pro zavedení změn mají být i podněty provozovatelů obchodní letecké dopravy, kteří upozorňovali na využívání tohoto institutu v masovém měřítku a tím narušování obchodního prostředí a rovných podmínek v rámci obchodní letecké dopravy. V této souvislosti jsem učinil na Úřad dotaz, které subjekty tyto stížnostní podněty podaly a požádal o kopii těchto podnětů. K mému překvapení mi Úřad odpověděl, že žádné stížnosti provozovatelů v této souvislosti neevduje. Smutně humorné.

Jaký let je seznamovací?

Ustanovení NCO.GEN.103 definuje seznamovací let jako let, který:

- a) **začíná a končí na stejném letišti** nebo provozním místě (A-A),
- b) je provozován podle pravidel VFR **ve dne**,
- c) je provozován **pod dozorem osoby**, které byla svěřena odpovědnost za jeho bezpečnost, a
- d) **splňuje veškeré další podmínky** stanovené příslušným úřadem (pozn. předpis CAA-SL-102-n-24)

V první řadě se musí jednat o **krátký let**. Předpis CAA-SL-102-n-24 **nově stanoví**, že se jedná o let, **jehož délka nepřesáhne 60 minut**. Dřívější úprava konkrétní délku letu nestanovila. Z mé zkušenosti mám za to, že tato podmínka nebude organizace provádějící seznamovací lety limitovat, když lety tohoto typu většinou délku 60 minut nepřesáhnou. I nadále se musí jednat o **let, který začíná a končí na témže letišti nebo témže provozním místě**. Původně tento předpis stanovil délku seznamovacího letu na max 40 minut, i ta myslím plně k naplnění účelu seznamovacího letu stačila. Výše zmíněnou novelou byla doba letu prodloužena na 60 minut s tím, že dle sdělení provozovatelů činí obvyklá délka seznamovacího letu 15 - 45 minut a Úřad benevolentně přidal ještě 15 minut rezervy.

Seznamovací lety jako okrajová činnost jejich provozovatele

Okrajová činnost je definována v rozhodnutí Ředitele agentury EASA č. 2014/019/R.

Výraz „okrajová činnost“ by měl být chápán jako **činnost, která představuje velmi malou část celkové činnosti organizace**, měla by sloužit zejména propagaci samotné organizace nebo oslovení nových žáků nebo členů. Organizace, která má v úmyslu nabízet takovéto lety jako pravidelnou

obchodní činnost, se nepovažuje za organizaci splňující podmínku okrajové činnosti. Stejně tak nejsou za okrajovou činnost považovány lety organizované čistě se záměrem vytvářet pro organizaci příjem.

ÚCL nově stanovil, že pro provádění seznamovacích letů může být využito maximálně **20 % z celkového počtu letových hodin**, které daná organizace nalétala v rámci svého provozu na letadlech uvedených v Oznámení, vztaženo k danému kalendářnímu roku. Původní znění předpisu obsahovalo ještě jeden limit a sice **150 letových hodin** za kalendářní rok. Tuto změnu hodnotím pozitivně, mohla působit obtíže u větších provozovatelů s ročním náletem nad 750 hodin (když 20 % je právě 150 hodin) a domnívám se, že okrajovost činnosti měřená právě a jen procentním poměrem demo letů je logičtější.

V této souvislosti je zapotřebí upozornit i na změnu v evidenci seznamovacího letů tak, aby bylo možné Úřadu prokázat, že nebyly překročeny limity náletu hodin. Do 31.12.2024 stanovil předpis CAA- SL-102-6-16 povinnost osob provádějících seznamovací lety vždy do 31. ledna roku následujícího po roce, v kterém byly seznamovací lety prováděny, vyplnit příslušné **hlášení prostřednictvím on-line formuláře na stránkách ÚCL**. Tato povinnost od 1.1.2025 **již neexistuje**, nicméně podle ustanovení bodu 4.7 předpisu CAA-SL-102-n-24 musí být osoba provádějící seznamovací lety povinná vést seznam záznamů o provedených seznamovacích letech tak, aby byla schopna Úřadu kdykoliv prokázat, že nebyla porušena podmínka okrajové činnosti a že zisk z této činnosti není vyplácen mimo organizaci. Tyto záznamy musí být průběžné a aktuální a musí obsahovat minimálně:

- a) datum,
- b) typ letadla,
- c) poznávací značku letadla,
- d) letiště (provozní plochu),
- e) čas vzletu a přistání,
- f) dobu letu,
- g) informace o velícím pilotovi,
- h) informace o počtu cestujících (osob na palubě) a
- i) poznámky (pokud je potřeba něco doplnit).

Výše uvedené údaje ve spojení s ostatními údaji o letové činnosti provozovatele mohou snad být způsobilé doložit splnění omezující podmínky počtu hodin odlétaných jako seznamovací lety. Z jakého z výše uvedených evidenčních údajů by měl Úřad seznat, zda zisk dosažený provozovatelem při provádění seznamovacích letů nebyl vyplácen mimo organizaci, která seznamovací lety uskutečnila, mi jasné není.

Nehledě na to, že by mne velmi zajímalo, jakým způsobem vůbec vyčíslit zisk, který byl dosažen právě při provozování seznamovacích letů, když dle mého názoru provozovatel nebude schopen vyčíslit náklady, zejména náklady nepřímé, např. režijní, které na provedení seznamovacích letů vynaložil.

Sdělení ÚCL

K dotazu na tuto problematiku mi Úřad sdělil: „Organizace může prokázat, že zisk, který vytvoří, není vyveden mimo organizaci několika způsoby. Jak je uvedeno výše, základním způsobem je vedení transparentního účetnictví v souladu s právním řádem ČR (tj. podrobná evidence příjmů a výdajů) - transparentnost v těchto výkazech může být důkazem, že zisk zůstává v organizaci, dále plnění zákonných povinností (např. povinnost podnikajících právnických osob zveřejňovat své účetní závěrky ve veřejném rejstříku dle zákona č. [563/1991](#) Sb., zákon o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů) a případně zavedení vnitřních kontrolních mechanismů (nezávislý auditor může potvrdit, že finanční výkazy odpovídají skutečnosti a že nedochází k neoprávněnému vyvádění zisku).

Další možností může být deklarace o způsobu nakládání se ziskem, např. ve vnitřních dokumentech organizace (stanovy, zápisy z jednání řídicích orgánů, apod.) může být výslovně uvedeno, že zisk bude reinvestován do organizace nebo použit na její činnost (např. u neziskových organizací).

A v neposlední řadě to může být doklad o průkazném využití zisku, např. reinvestice do organizace (nákup majetku, investice do rozvoje organizace, odměňování zaměstnanců, apod.) nebo doklad o výdajích související s hlavní činností, tj. u neziskových organizací by mělo být jasně prokázáno, že zisk byl použit na podporu jejich aktivit nebo naplňování hlavního cíle organizace např. dle stanov.

Některý z uvedených způsobů prokázání, že zisk není vyveden mimo organizaci, by mohl pak kontrolovat v rámci průběžného dozoru Úřad a v jiných případech předpokládáme součinnost s příslušnými úřady, např. celní správou nebo finančními úřady.“

Z výše uvedeného podle mého názoru **nevyplývá, jak by měl být vykazován právě zisk, který vznikl ze seznamovacích letů** (v protikladu k zisku vygenerovanému jinými činnostmi provozovatele) a jsem vskutku zvědav, jak tuto skutečnost bude zejména Úřad zjišťovat a s ní nakládat, když, a to si přiznejme, pracovníci Úřadu patrně nebudou nadány znalostmi z oboru finančního či manažerského účetnictví.

Oznámení o záměru provádět seznamovací lety a o ukončení jejich provádění

Předpis ÚCL CAA-SL-102-n-24 nově vyžaduje, aby provozovatel, který bude provádět seznamovací lety, před zahájením činnosti o tomto informoval Úřad pro civilní letectví **vyplněním on-line formuláře >>> [zde](#)**.

Podle sdělení Úřadu uvedeném na jeho webových stránkách je **účelem** tohoto notifikačního institutu **získání přehledu** o subjektech, které provádějí seznamovací lety a **možnost plánování dozorové činnosti** Úřadu v této oblasti. Oznámení podávají provozovatelé jednou před zahájením seznamovacích letů, tedy je zohledněna sezónnost provádění těchto letů, a dále pak při změnách údajů v oznámení uvedených (například použití dalšího, dosud nepoužívaného letadla).

Oznámení o ukončení provádění seznamovacích letů se podává volnou formou na adresu ÚCL (poštou, datovou schránkou, e-mailem na podatelna@caa.cz).

Osoba odpovědná za provádění seznamovacích letů

Každý provozovatel nebo organizace zamýšlející provádět seznamovací lety si určí osobu, která bude zabezpečovat a zodpovídat za bezpečnost a provoz seznamovacích letů. **Odpovědná osoba a kontakty na ni jsou součástí „Oznámení o záměru provádět seznamovací lety“.** Tato osoba bude zároveň kontaktní osobou pro komunikaci s ÚCL.

Mezi hlavní povinnosti odpovědné osoby patří zejména:

a) **zajištění bezpečnosti provozu** a všech zúčastněných osob (cestujících, posádky a osob

podílejících se na provozu),

- b) **přijmutí odpovídajícího opatření** k ochraně civilního letectví před protiprávními činy,
- c) **ohlášení a zaslání změn** „Oznámení o záměru provádět seznamovací lety“ na ÚCL,
- d) **dodržování všech požadavků a podmínek** uvedených v tomto dokumentu,
- e) **vedení dokumentace a záznamů**, včetně komunikace s ÚCL,
- f) **kontrola kvalifikace pilotů** provádějících seznamovací lety,
- g) jmenování dostatečného počtu poučených osob starších 18 let, které jsou nápomocny při organizaci seznamovacích letů,
- h) zajištění bezpečnosti a neustálého dohledu nad cestujícími včetně jejich pohybu po provozní ploše a nástupu/výstupu do/z letadla,
- i) zajištění potřebných dokladů, seznámení se s provozními limity a proškolení posádek provozující seznamovací lety z provozních míst,
- j) v případě pronájmu letadla za účelem provozu seznamovacích letů zajištění proškolení posádek s postupy a omezeními danými vlastním provozem.

Dle sdělení Úřadu osoba odpovědná za provádění seznamovacích letů **nebude muset být vždy fyzicky přítomna** při provádění seznamovacího letu a **může být pilotem** provádějícím seznamovací let, s tím, že v takovém případě bude muset delegovat své povinnosti – například zajištění bezpečnosti provozu a všech zúčastněných osob (cestujících, posádky a osob podílejících se na provozu) či zajištění bezpečnosti a neustálého dohledu nad cestujícími včetně jejich pohybu po provozní ploše a nástupu/výstupu do/z letadla na jinou osobu.

Kdo je způsobilý pilotovat seznamovací lety?

I nadále platí, že seznamovací lety může provádět jako pilot i držitel nižších stupňů letecké kvalifikace, než je licence obchodního pilota, tedy postačí licence **PPL (A/H)**, za předpokladu, že má pilot **splněny limity počtu nalétaných hodin**. V případě vyhlídkových letů uskutečňovaných letouny / vrtulníky je vyžadován minimální nálet **200 hodin** a z toho minimálně **100 ve funkci PIC**.

ÚCL nově stanovuje **omezení letové doby velícího pilota na 5 letových hodin** v jednom dni, a to včetně veškerých jiných letů daného dne, dále **počet vzletů/přistání v jednom dni na 25**. Do tohoto limitu se započítávají pouze vzlety/přistání při všech seznamovacích letech a nikoli při ostatních letech, avšak pozor limit 5 hodin se vztahuje nejen na seznamovací lety, ale na veškeré lety daného pilota v jednom dni.

Pokud je velící pilot současně **profesionálním pilotem v obchodní letecké dopravě**, musí zahrnout nalétaný čas v rámci seznamovacích letů **do celkových náletů**, a to podle druhu provozu provozovatele (provozovatelů), u kterých vykonává letovou činnost. Velící pilot je povinen zohlednit zejména dobu služby (DP), dobu letové služby (FDP), dobu odpočinku a dobu pohotovosti.

Cestující

Nově přijaté Podmínky pro provádění seznamovacích letů obsahují odst. 4.5 upravující **požadavky na cestující**. Svým obsahem se jedná o replikaci a podstatné rozvedení odst. 3.3 podmínek pro provádění seznamovacích letů účinných do 31.12.2024 označeného jako „Provoz letadel a organizace seznamovacích letů“. Současně však nový předpis zavádí řadu dalších podmínek, kdy některé z nich budou dle mého názoru značně komplikovat provádění letů, které jsme dosud označovali jako „vyhlídkové“.

Věková hranice

Touto zásadní novinkou je věková hranice osob, které se mohou letu, který má být označen jako seznamovací, účastnit. Tato věková hranice je stanovena na **12 let**. Dle sdělení Úřadu je důvodem pro toto omezení, které platí v některých zahraničních zemích, skutečnost, že účelem seznamovacího letu je prezentovat létání osobám, které mohou mít vážný zájem o sportovní létání. Je tak zřejmé, že děti či významně mladé osoby tuto ambici, kterou by mohly v dohledné době reálně převést k realizaci, mít nemohou, a proto dle názoru Úřadu není důvod, aby se tyto osoby účastnily seznamovacích letů.

Nově se rovněž posouvá věková hranice, do které se mohou mladistvé osoby účastnit seznamovacího letu **pouze se souhlasem zákonného zástupce**, a to z 15 na **18 let**.

Instruktaž

Nově je zavedena **povinnost velícího pilota**, aby zajistil bezpečnostní instruktáž cestujících před letem. Tento požadavek lze dle mého soudu naplnit toliko v případě, kdy jsou seznamovací lety prováděny tak, že cestující nastupují do letadla, jehož motor není spuštěn. Řada seznamovacích letů, zejména pokud jde o lety vrtulníkem, probíhá tak, že jsou vykonávány krátké, cca 5minutové lety, kdy jsou cestující v kabině vyměňováni za běžícího rotoru a velící pilot nemá prostor pro provádění bezpečnostní instruktáže. Důvodem pro tento postup je obecně vysoká cena letové hodiny helikoptéry a snaha o co nejekonomičtější provoz takto organizovaných seznamovacích letů.

Porušení podmínek pro provádění seznamovacích letů

Z mého pohledu je **nejvýznamnější změnou v pravidlech pro provádění seznamovacích letů zavedení minimální věkové hranice cestujícího na 12 let**. Domnívám se, že Úřad pro civilní letectví bude mít tendenci provádět v této souvislosti kontroly a lze mít za to, že zjištění porušení této podmínky bude poměrně jednoduché. Jaké sankce hrozí provozovateli seznamovacích letů prováděných v rozporu s podmínkami pro jejich provádění?

Sankce

Nedodržení Podmínek pro provádění seznamovacích letů může mít za následek zahájení správního řízení pro podezření ze spáchání přestupku naplňujícího skutkovou podstatu ustanovení § 93 odst. 1 písm. k) zákona č. [49/1997 Sb.](#), o civilním letectví, ve znění pozdějších předpisů (provozuje obchodní leteckou dopravu bez licence nebo bez povolení) nebo ustanovení § 93 odst. 3 písm. c) téhož zákona, kdy právnická nebo podnikající fyzická osoba provádí lety ve vzdušném prostoru České republiky **v rozporu s podmínkami** stanovenými v tomto zákoně nebo přímo použitelném předpise Evropské unie upravujícím provádění letů ve vzdušném prostoru.

V prvním případě je možné za spáchaný přestupek udělit **pokutu ve výši od 100 000 Kč do 5 000 000 Kč, ve druhém od 50 000 Kč do 1 000 000 Kč**.

Závěr

Tímto článkem jsem chtěl **upozornit na hlavní změny**, ke kterým v provádění seznamovacích, resp. vyhlídkových letů došlo. Po mém soudu je zavedení věkové hranice 12 let pro cestující naprosto zbytečné. Na bezpečnost a provedení letu nemá přítomnost osoby mladší 12 let žádný vliv. A osobně jsem jako pilot takových letů zažil řadu případů, kdy jsem měl na palubě tátu s malým synem, kterému po přistání zářila dětská očka, a povzbuzoval tátu, aby si udělal také pilotní průkaz, případně nadšeně hlásilo, že jednou bude pilotem taky. Toto už by nově nemělo být možné a po mém soudu je to škoda.

Pro dosažení účelu zamýšleného právními předpisy by dle mého soudu bohatě stačilo, kdyby byla zakotvena podmínka definující „krátký let“, tak jak bylo Podmínkami pro provádění seznamovacích letů provedeno. Uvidíme, jaká bude další praxe.

Přeji samá šťastná přistání!

JUDr. Ing. Jan Vych,
advokát a partner

Advokátní kancelář Vych & Partners, s.r.o.

Lazarská 11/6
120 00 Praha 2

Tel.: +420 222 517 466
Fax: +420 222 517 478

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)
- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)
- [Nejvyšší soud a forma smlouvy o smlouvě budoucí: krok zpět v ochraně právní jistoty?](#)
- [„Za každou kauzou je živý příběh“](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Spoluvlastnictví a správa společné věci](#)
- [Doručování soudních písemností ze zahraničí do ČR](#)